

Alþingi – Velferðarnefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík 29. apríl 2021
UST202104-186/G.A.Ó.
04.01

Efni: Frumvarp til laga um rafrettur og áfyllingar fyrir rafrettur - nikótínvörur - 713. mál

Vísað er til erindis frá nefndasviði Alþingis dags. 15. apríl sl. þar sem velferðarnefnd Alþingis sendi Umhverfisstofnun til umsagnar frumvarp til laga um breytingu á lögum um rafrettur og áfyllingar fyrir rafrettur, nr. 87/2018 (nikótínvörur), 713. mál. Meginefni frumvarpsins er að nikótínvörum er bætt inn í ákvæði laganna sem hefur í för með sér að þær muni að mestu leyti lúta sömu reglum og gilda um rafrettur og áfyllingar fyrir þær.

Notkun nikótínvara, sérstaklega svokallaðra nikótínþúða, hefur aukist töluvert undanfarið ár. Umhverfisstofnun telur því rétt að framangreind breyting verði gerð á lögum nr. 87/2018 þar sem óvissa hefur verið fyrir hendi hvaða reglur gilda um markaðssetningu og sölu á nikótínvörum. Skv. greinargerð með frumvarpinu er markmið þess að setja skýrar reglur um heimildir til sölu, markaðssetningar og notkunar á nikótínvörum og fella framangreint undir sömu reglum og gilda skv. lögum nr. 87/2018 um rafrettur og áfyllingar fyrir rafrettur. Að mati Umhverfisstofnunar er mikilvægt að lög og reglur nái utan un notkun á nikótínvörum, innflutning á þeim, sölu og markaðssetningu.

Umhverfisstofnun vísar einnig í umsögn sína um frumvarp til laga um rafrettur og áfyllingar fyrir rafrettur sem var send velferðarnefnd alþingis 19. mars 2018. Í þeirri umsögn viðraði stofnunin athugasemir sínar varðandi lög um rafrettur og að mati stofnunarinnar eiga þær athugasemdir við þetta frumvarp.

Athugasemdir Umhverfisstofnunar eru eftirfarandi:

1. Í 15. grein frumvarpsins segir að framleiðendur og innflytjendur nikótínvara, rafrettna og áfyllinga fyrir þær sem innihalda nikótín, sem hyggjast setja nikótínvörur, rafrettur eða áfyllingar á markað hér á landi, skuli senda Húsnæðis- og mannvirkjastofnun tilkynningu um slíkt sex mánuðum áður en markaðssetning er fyrirhuguð á rafrettum og áfyllingum fyrir þær en þremur mánuðum áður en markaðssetning er fyrirhuguð á nikótínvörum. Að mati Umhverfisstofnunar teljast rafrettur og sumar nikótínvörur til tóbaks skilgreiningu á tóbaki og reykfærum í 2. gr. laga nr. 6/2002 um tóbaksvarnir. Með þessu frumvarpi er verið að dreifa eftirliti með tóbaki, rafrettum og nikótínvörum á fleiri aðila en þörf er á þar sem

heilbrigðisnefndir hafi eftirlit með sölu á tóbaki samkvæmt lögum nr. 6/2002 um tóbaksvarnir.

2. Í 8. gr. laga nr. 6/2002 um tóbaksvarnir er ítarlega fjallað um eftirlit með sölu tóbaks sem ekki er að finna í lögum nr. 87/2018 um rafrettur og áfyllingar fyrir rafrettur, né í þessu frumvarpi. Í 10. mgr. 8. gr. laga um tóbaksvarnir segir: „Til að selja tóbak í smásölu, þarf sérstakt leyfi heilbrigðisnefndar á viðkomandi eftirlitssvæði.“ Að mati Umhverfisstofnunar vantar sambærilegt ákvæði í þetta frumvarp.

Að öðru leyti vísar Umhverfisstofnun í fyrrnefnda umsögn sína varðandi frumvarp til laga um rafrettur og áfyllingar fyrir rafrettur.

Virðingarfyllst

Gunnar Alexander Ólafsson
sérfræðingur

Frigg Thorlacius
lögfræðingur

Alþingi - Velferðarnefnd
Austurstræti 8 - 10
150Reykjavík

Reykjavík 19. mars 2018
UST201802-345/G.A.Ó.
04.01

Efni: Umsögn Umhverfisstofnunar um frumvarp til laga um rafrettur og áfyllingar fyrir rafrettur – mál 202.

Umhverfisstofnun fagnar framkomnu lagafrumvarpi, því rafrettur hafa hingað til verið fyrir utan lagalegt umhverfi. Notkun á rafrettum hefur aukist ört undanfarin ár. Að mati Umhverfisstofnunar er mikilvægt að lög og reglur nái utan um notkun á rafrettum, innflutning á þeim, sölu og markaðssetningu.

Athugasemdir Umhverfisstofnunar eru eftirfarandi:

1. Í 2. gr. frumvarpsins um gildissvið segir að lögin gildi um rafrettur og áfyllingar fyrir rafrettur, hvort sem þær innihalda níkótín eða ekki.
Að mati Umhverfisstofnunar er í þessu ákvæði bein tenging við lög um tóbaksvarnir nr. 6/2002 og því er það mat stofnunarinnar að tengja þurfi lögin og eftirlit með þeim með skýrari hætti en gert er í frumvarpinu, betur við lög um tóbaksvarnir nr. 6/2002.
2. Í frumvarpinu er gert ráð fyrir að Neytendastofa fari með markaðseftirlit, sbr. 12. gr. Umhverfisstofnun bendir á að eftirlitshlutverk Neytendastofu er þrátt fyrir þetta lítið sem ekkert skilgreint í frumvarpinu.
3. Í 13. gr. frumvarpsins er fjallað um að framleiðendur og innflytjendur rafretta og áfyllinga, sem hyggjast setja rafrettur eða áfyllingar á markað hér á landi, skulu senda Neytendastofu tilkynningu um slíkt.
Umhverfisstofnun bendir á að rafrettur teljast til tóbaks skv. skilgreiningu á tóbaki og reykfærum í 2. gr. laga nr. 6/2002 um tóbaksvarnir. Með frumvarpinu er verið að dreifa eftirliti með tóbaki og rafrettum og óljós mörk eru á milli eftirlits heilbrigðisnefnda og Neytendastofu.

4. Í 8. gr. laga um tóbaksvarnir ítarlega fjallað um eftirlit með sölu tóbaks sem ekki er að finna í frumvarpinu. Sem dæmi má nefna að í 10. mgr. 8. gr. laga nr. 6/2002 um tóbaksvarnir segir: „Til að selja tóbak í smásölu þarf sérstakt leyfi pheilbrigðisnefndar á viðkomandi eftirlitssvæði.“ Umhverfisstofnun telur sambærilegt ákvæði skorta í frumvarpinu.
5. Í 1. mgr. 17. gr. tóbaksvarnalaga segir að „Heilbrigðisnefndir, undir yfirumsjón [Umhverfisstofnunar], hafa eftirlit með útsölustöðum tóbaks og fylgjast með því í umdæmi sínu að virt séu ákvæði II. kafla laga þessara um merkingar, auglýsingar og sölu tóbaks.“ Eftirlit með útsölustöðum rafretta er óljóst og er Neytendastofu ætlað það eftirlit samkvæmt frumvarpinu. Að mati Umhverfisstofnunar er verið að dreifa eftirliti með rafrettum og tóbaki með óþarflegum hætti, þar sem núverandi fyrirkomulag hefur reynst vel í mörg ár.
6. Umhverfisstofnun telur að umfjöllun um eftirfarandi atriði skorti í lagafrumvarpið:

Úrræði eftirlitsaðila vegna brota:

Frumvarpið er hljótt um hvaða úrræði standa eftirlitsaðila til boða ef brotið er gegn ákvæðum laganna.

Í tóbaksvarnalögunum er t.a.m. að finna heimild eftirlitsaðila til beita þvingunarúrræðum laga nr. 7/1998 ef brotið er gegn ákvæðum laganna, sbr. 2. mgr. 17. gr. tóbaksvarnarlaga. Einnig er að finna í 3. mgr. 17. gr. heimild til að svipta leyfishafa leyfi að undangenginni áminningu ef brot er stórfellt. Leggja mætti til að sambærilegar heimildir væru í rafrettulögunum. Mætti t.d. vera að finna eftirfarandi ákvæði í frumvarpinu: „Nú er brotið gegn ákvæðum laganna og ekki farið að fyrir mælum Neytendastofu og getur Neytendastofa þá beitt sömu úrræðum og talin eru upp í 60. og 61. gr. laga nr. 7/1998, um hollustuhætti og mengunarvarnir“.

Varðandi umbúðir og merkingar:

- Að umbúðir rafretta og áfyllinga skuli vera (Child-and tamper- proof), traustar og ólekar og þannig gerðar tryggt sé að endurfylling sé án leka (sbr. g. liður 3. tl. 20. gr. tilskipunar 2014/40/ESB).
- Að á umbúðum sé viðvörðun um að varan innihaldi nikótín sem sé mjög ávanabindandi efni (sbr. iii b. liður 4. tl. 20. gr. sömu tilskipunar).
- Að umbúðir séu þannig að þær veki ekki forvitni og athygli barna.
- Að texti merkinganna skuli vera á íslensku.
-

Varðandi fylgiseðil:

Að með pakkingum af rafrettum og áfyllingum sé fylgiseðill sem geymi m.a. upplýsingar um (sbr. 4. tl. 20. gr. tilskipunar 2014/40/ESB):

- Leiðbeiningar um notkun og geymslu.

- Áréttingu á því að varan sé ekki ætluð börnum/ungu fólki og reyklusum/geti verið skaðleg/hafi mögulega aukaverkanir/sé ávanabindandi... etc.
- Lista yfir innihaldsefni (í lækkandi röð eftir þyngd þeirra), þ.á.m. upplýsingar um nikótíninnihald vörunnar í hverjum skammti.
- Tilmæli um að varan skuli geymd þar sem börn ná ekki til o.fl.

Gunnar Alexander Ólafsson
sérfræðingur

Virðingarfyllst

Eva B. Sólan Hannesdóttir
lögfræðingur

